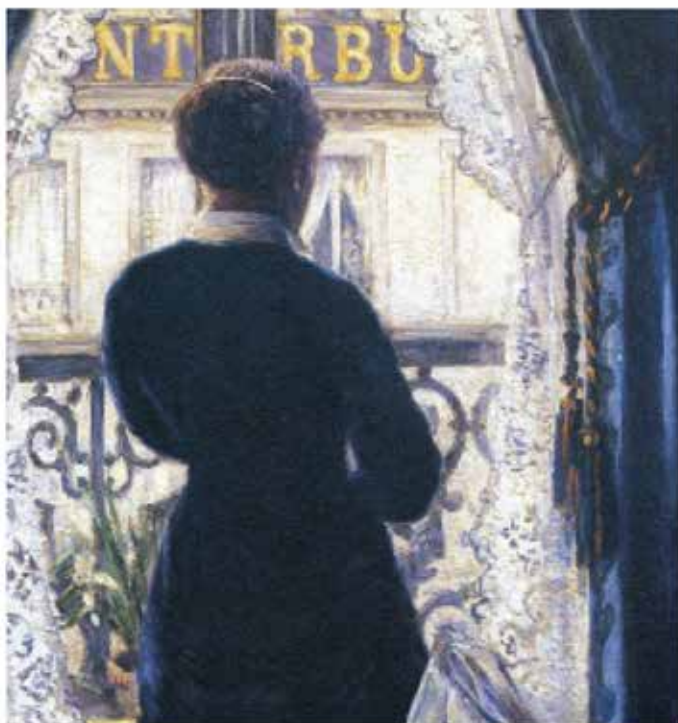

HENRY JAMES

WASHINGTON MEYDANI

Çeviri: FATİH ÖZGÜVEN

HENRY JAMES
WASHINGTON
MEYDANI

Can Klasik

Washington Square, Henry James
İngilizce aslından çeviren: Fatih Özgüven
Washington Square

© 2005, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2005

3. basım: Nisan 2020, İstanbul

Bu kitabın 3. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Ayça Sezen

Editör: Seçkin Selvi

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Yıldız Mücellit Matbaacılık ve Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.
Maltepe Mah., Gümüşsuyu Cad., Dalgıç Çarşısı, No: 3/4
Zeytinburnu/İstanbul
Sertifika No: 46025

ISBN 978-975-07-4325-2

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750743252

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

HENRY JAMES
WASHINGTON
MEYDANI

ROMAN

İngilizce aslından çeviren

Fatih Özgüven

♥can

HENRY JAMES, 1843'te New York'ta doğdu. ABD'li düşünür Henry James'in oğlu, pragmatizmin öncülerinden William James'in kardeşiydi. Aile dostları arasında Thoreau, Emerson, Hawthorne gibi düşünür ve yazarların bulunduğu bir ortamda yetişti. 25 yaşına geldiğinde ABD'nin en yetenekli öykü yazarlarından biri sayılıyordu. Paris'te yaşadığı yıllarda Turgenyev, Flaubert, Zola, Maupassant'la tanıştı. İngiltere'de Victoria döneminin seçkinleri arasına katıldı; Tennyson, Gladstone, Browning gibi dönemin ünlü adlarıyla yakınlık kurdu. *Amerikalı, Daisy Miller, Avrupalılar, Washington Meydanı, Yürek Burgusu, Bir Hanımın Portresi, Bostonlular, Büyükelçiler* gibi yapıtlarında, masum, demokratik ve bereketli Amerika'yı, daha eski ve aristokrat Avrupa kültürünün dünyevi bilgeliği ve çürümüşlüğüyle karşı karşıya getirdi. İçsel yaşamı yansımasıyla, XX. yüzyılda gelişen "bilinç akışı" tekniğinin öncülerinden oldu. 1916'da Londra'da öldü.

FATİH ÖZGÜVEN, 1957'de İstanbul'da doğdu. Avusturya Lisesi ve İÜ Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde okudu. Halen İstanbul Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi Sinema ve TV Bölümü'nde ders veriyor. Borges, Nabokov, Kundera, Henry James, Karen Blixen, Thomas Mann, Thomas Bernhard, Auster, Flannery O'Connor, Virginia Woolf gibi yazarların yapıtlarını dilimize kazandırdı. Halen İletişim Yayınları'nın Vladimir Nabokov dizisinin editörü.

I

İçinde bulunduğumuz yüzyılın ilk yarısının bir bölümünde, özellikle de ikinci çeyreğinde New York kentinde, Amerika Birleşik Devletleri'nde tıp mesleğinin seçkin üyelerine her zaman tanınan olağanüstü ilgiden payını alan bir hekim ortaya çıktı ve çalışmaya başladı. Bu meslek Amerika'da hep onurla anılmış ve "serbest" nitelemesine her yerde olduğundan daha büyük ölçüde sahip çıkmıştır. Toplumda rol oynamak için hayatınızı kazanmanız ya da kazanırmış gibi görünmeniz gereken bir ülkede, iyileştirme sanatının belli başlı iki saygınlık kaynağını oldukça başarıyla bağdaştırdığı görülmüştür. Bu sanat hem Birleşik Devletler'de büyük bir önem taşıyan pratik etkinlikler alanına girer hem de ilmin ışığıyla aydınlanmıştır, bilgiye duyulan sevginin çoğunlukla boş zaman ve fırsatla atbaşı gitmediği bir toplumda değeri her zaman bilinmeyen bir erdem.

Bilgisiyle becerisi arasında çok sağlam bir denge tutturmuş olması Doktor Sloper'in ününün nedenlerinden biriydi; "akademik" diye niteleyebileceğiniz bir doktordu ama gene de hastalıklara önerdiği çarelerde hiçbir belirsizlik yoktu – size her zaman bir ilaç almanızı söylerdi. Son derece kılı kırk yardığı duygusunu verse de insanı rahatsız edecek kadar kuramsal değildi; üstelik bazen

hastanın işine yarayabilecek olandan daha ayrıntılı açıklamalar da yapsa, hiçbir zaman (insanın kulağına çalınan kimi pratisyen hekimler gibi) sadece açıklamalarla yetinecek kadar aşırılığa kaçmaz, ayrılırken daima zar zor okunan bir reçete bırakırdı. Arkalarında hiçbir açıklama yapmadan reçete bırakan bazı doktorlar da vardı; doğrusunu isterseniz en bayağı doktor türü olan bu doktorlardan da değildi o. Akıllı bir adamdan söz ettiğim görülecektir; Doktor Sloper'ın yörede ün sahibi olmasının gerçek nedeni de buydu.

İlgi alanımıza girmeye başladığı yıllarda elli yaşında ve ününün doruğundaydı. Çok nüktedandı ve New York'un en seçkin çevrelerinde dünya işlerinden haberi bir adam olarak tanınırdı ki, gerçekten de bu işlerden yeterince haberi olduğu söylenebilirdi. Olası yanlış anlamaları göz önünde tutarak, şarlatanlıkla hiçbir biçimde ilgisi olmadığını da hemen ekleyelim. Son derece dürüst bir adamdı – belki de her zaman eksiksiz bir örneğini sergilemek fırsatını bulamayacak kadar dürüst... Etkinliklerini aralarında sürdürdüğü ve ülkedeki “en parlak” doktora sahip olmakla övünmekten çok hoşlanan çevrenin büyük iyi niyeti bir yana, çoğunluğun onu yükümlü kıldığı yetenekleri, ününü günbegün haklı çıkarıyordu. Bir gözlemci, hatta bir filozoftu ve parlak zekâlı olmak onun için öylesine doğal ve (çoğunluğun dediği gibi) zahmet gerektirmeyen bir şeydi ki hiçbir zaman gösterişe kalkışmıyor, elden düşme ünlerin küçük numaralarıyla böbürlenmelere başvurmuyordu. Talihin ona yardımcı olduğunu ve zenginliğe giden yolda çok yumuşak adımlarla ilerlediğini de söylemek gerekir. Yirmi yedi yaşında aşk evliliği yaparak çok hoş bir kızla, ona güzelliğinin yanı sıra sağlam bir drahome da getiren New Yorklu Miss Catherine Harrington'la evlenmişti. Mrs. Sloper, iyi huylu, zarif, yetenekleri gelişmiş ve şıktı; 1820'lerde Battery

çevresinde kümelenip Körfez'e bakarak en yukarı sınırları çizgisi Canal Sokağı'ndaki çayırık alanlara gelip dayanan, küçük fakat umut veren başkentin en güzel kızlarından biriydi. Austin Sloper daha yirmi yedi yaşındayken bile, yüksek sosyetenin genç kadınlarından biri, Manhattan Adası'nın en güzel gözlerine ve on bin dolarlık gelire sahip olan bir kız tarafından, bir düzine istekli arasından seçilmenin kuraldışılığını oldukça azaltacak kadar seçkinleşmişti. O gözler ve yanı sıra gelen bazı şeyler hem sadık hem de çok mutlu bir koca olan genç hekime beş yıl kadar eksiksiz bir mutluluk kaynağı olmuştu.

Zengin bir kadınla evlenmiş olması kendisi için çizdiği yolda herhangi bir değişiklik yapmadı ve mesleğini, sanki babasının ölümünde erkek ve kız kardeşleri ile paylaştığı mirasın kendine düşen payından başka bir gelir kaynağı yokmuşçasına, aynı kararlılıkla sürdürdü. Bu kararlılık öncelikle zengin olmak konusunda değildi. Daha çok, bir şey öğrenmek ve yararlı işler yapmak – kendisine çizdiği program kabaca buydu ve onun gözünde karısının gelir sahibi olması rastlantısı bunun geçerliliğini hiçbir şekilde değiştirmiyordu. Yaptığı işten ve yeterince bilincinde olduğu bir beceriyi kullanmaktan hoşnuttu ve hekimlikten başka hiçbir şey yapamayacağı o kadar kesin bir gerçektir ki hekimliği, üstelik de en iyi koşullarda sürdürdü. Tabii evinde bulduğu huzur onu birçok angaryadan kurtardığı gibi, karısının “en seçkin kişilerle” olan yakınlığı da, hastalık belirtileri ayaktakımından daha ilginç olmamakla birlikte, en azından kendilerinde daha sıkça baş gösteren hastaların akın akın ona gelmesine yol açtı. Deneyim istiyordu ve yirmi yıl boyunca bol deneyimi oldu. Şunu da eklemek gerekir: Kendi içsel değeri ne olursa olsun deneyim ona kimi zaman hiç de hoşnutsuzlukla karşılanamayacak biçimlerde geldi. İlk çocuğu, olağanüstü umutlar vaat eden küçük bir oğlan, kendini kolay